

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

_____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
З ПРАКТИКУМОМ ВИРАЗНОГО ЧИТАННЯ**

для студентів

спеціальності	012 Дошкільна освіта
освітньо-професійної програми	Дошкільна освіта
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

Київ-2024

Розробник: Груздьева Олена Вікторівна, викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 30 серпня 2023 р. № 1

Голова циклової комісії

Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
_____ 2023 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора
з навчальної роботи

Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 2024/2025 н.р. (п.п. Груздьева), «28» серпня 2023 р., протокол № 10

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання
	денна форма навчання
Вид дисципліни	профільна
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/ годин	3/90
Курс	1
Семестр	2
Кількість змістових модулів з розподілом	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	45
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Література для дітей дошкільного віку з практикумом з виразного читання»: подати студентам наукові, методологічні основи вивчення дисципліни, ознайомити з ідейно-естетичним багатством художніх творів для дітей різних вікових категорій, навчити виразного читання дитячих творів.

Завдання курсу:

- засвоєння основних етапів розвитку дитячої літератури та найважливіших фактів літературного процесу, змісту, структури, художніх особливостей творів для дітей;
- розвиток у студентів вміння сприймати літературний твір для дітей як явище мистецтва слова;
- розвиток естетичних смаків, інтересу до художнього слова, до духовної спадщини народу, формування інтелекту для роботи в професійній сфері;
- засвоєння відомості про загальний розвиток літературного процесу, про письменника як людську особистість та його творчість для дітей, розуміння її місця у світовій та вітчизняній культурі;
- формування гуманістичного світогляду, збагачення духовного світу студента, утвердження загальнолюдських морально-етичних орієнтирів;
- розвиток творчих і комунікативних здібностей студентів, їхнього самостійного мислення, вміння аналізувати твори для дітей, аргументувати власні судження;
- вироблення вміння компетентно орієнтуватися в інформаційному (зокрема літературному) просторі, застосовувати здобуті знання у своїй професійній діяльності.

Дисципліна «Література для дітей дошкільного віку з практикумом з виразного читання» забезпечує оволодіння студентами загальними, спеціальними та предметними компетентностями.

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності		
ЗК-4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	Модуль 1: 1-6 Модуль 2: 1-4 Модуль 3: 1-4
Спеціальні компетентності		
СК-9	Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів)	Модуль 1: 1-6 Модуль 2: 1-4 Модуль 3: 1-4
СК-10	Здатність до розвитку мовлення у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими	Модуль 1: 4, 5 Модуль 2: 2, 4 Модуль 3: 2, 4
СК-15	Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу	Модуль 1: 1-6 Модуль 2: 1-4 Модуль 3: 1-4

Предметні компетентності		
	Здатність аналізувати зміст вивчених творів з літератури для дітей дошкільного віку	Модуль 1: 2-6 Модуль 2: 1-4 Модуль 3: 1-4
	Здатність визначати тему, ідею та особливості композиції вивчених творів	Модуль 1: 4 Модуль 2: 3, 4 Модуль 3: 2, 3
	Здатність визначати родові і жанрові ознаки твору	Модуль 1: 2-6 Модуль 2: 1-4 Модуль 3: 1-4
	Здатність ідентифікувати епічні, ліричні, лірико-епічні та драматичні твори в літературі для дітей дошкільного віку	Модуль 1: 2-6 Модуль 2: 1-4 Модуль 3: 1-4
	Здатність визначати ідейно-художню роль елементів сюжету, позасюжетних компонентів та зображувально-виражальних засобів творів літератури для дітей дошкільного віку	Модуль 1: 4 Модуль 2: 3, 4 Модуль 3: 2, 3
	Здатність виразно читати та декламувати напам'ять окремі твори українського фольклору та авторської літератури	Модуль 1: 3 Модуль 2: 2 Модуль 3: 1
	Здатність до складання усних повідомлень про життя і творчу діяльність кращих сучасних дитячих письменників, використовуючи їхні твори та літературно-критичні матеріали про них	Модуль 1: 2-6 Модуль 2: 1-4 Модуль 3: 1-4
	Здатність до складання простої (індивідуальної чи порівняльної) характеристики літературних героїв твору, пояснювати авторське ставлення до героїв	Модуль 1: 2-6 Модуль 2: 1-4 Модуль 3: 1-4

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення дисципліни студент:

може формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм **(РН 6)**; формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур **(РН 17)**;

знатиме роль літератури для дітей дошкільного віку в соціалізації сучасної дитини; усвідомлюватиме місце в національній культурі фольклору для дітей та авторської літератури;

вивчить жанри дитячого фольклору, короткі відомості про походження різних фольклорних жанрів; окремі твори українського фольклору та авторської літератури напам'ять;

розумітиме сутність авторської літератури для дітей дошкільного віку, етапи її розвитку, творчий доробок низки письменників, художні достоїнства творів для дітей.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт					
	аудиторна					
	усього	лекції	сем.	практ.	п.к.	с.р.
	1	2	3	5	4	6
Змістовий модуль I. Дитяча література як предмет вивчення. Народнопоетична творчість для дітей. Давня література для дітей						
Тема 1. Вступ. Українська дитяча література в контексті національної культури. Культура і техніка мовлення.	2	2				
Тема 2. Український фольклор і його вплив на розвиток дитячої літератури. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії.	4	2		2		4
Тема 3. Народні пісні для дітей: колискові, пестушки, утішки, ігрові пісні, небилиці, пісні календарно-обрядового циклу.	8	2		2		
Тема 4. Народні казки. Особливе місце казки у духовній сфері українського народу. Казки народів світу. Боротьба добра і зла.	6		2			4
Тема 5. Малі фольклорні жанри для дітей. Зародження жанру байки.	6		2			4
Тема 6. Давня українська література у колі дитячого читання. Перші спроби створення спеціальних книг для дітей.	4	2				2
Модульний контроль	2				2	
Разом за змістовим модулем 1	32	8	4	4	2	14
Змістовий модуль II. Нова література для дітей XIX – перша пол. XX ст. Історичні умови розвитку						
Тема 1. Специфіка нової української дитячої літератури. Етапи розвитку нової української літератури.	2	2				
Тема 2. Поетичні жанри дитячої літератури XIX. Поняття виразності та образності мовлення. Творчість Тараса Шевченка, Володимира Самійленка, Олександра Олеся для дітей.	9	2	2			5
Тема 3. Прозові жанри дитячої літератури XIX ст. Тема дитинства в новій українській дитячій літературі: творчість Івана Франка, Олени Пчілки, Михайла Коцюбинського для дітей дошкільного віку.	9	2		2		5
Тема 4. Літературна казка. Казки Івана Франка, Лесі Українки, Бориса Грінченка для дітей дошкільного віку. Функціональні особливості логічного наголосу.	8	2	2			4

Модульний контроль	2				2	
Разом за змістовим модулем 2	30	8	4	2	2	14
Змістовий модуль III. Новітня українська література для дітей XX ст. Сучасна дитяча література						
Тема 1. Поетичні жанри української дитячої новітньої літератури. Правила застосування позамовних засобів виразності при читанні художніх текстів. Творчість Дмитра Білоуса, Дмитра Павличка, Василя Симоненка, Ліни Костенко.	4	2		2		
Тема 2. Прозові жанри дитячої літератури. Творчість Всеволода Нестайка, Ярослава Стельмаха, Анатолія Костецького, Катерини Перелісної для наймолодших.	8	2	2			4
Тема 3. Українська дитяча література на сучасному етапі. Патріотична тематика. Лауреати літературної премії імені Лесі Українки.	7			2		5
Тема 4. Сучасна дитяча періодика.	7		2			5
Модульний контроль	2				2	
Разом за змістовим модулем 3	28	6	8	8	2	14
Всього годин	90	20	12	10	6	42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Дитяча література як предмет вивчення. Народнопоетична творчість для дітей. Давня література для дітей

Тема 1. Вступ. Українська дитяча література в контексті національної культури. Культура і техніка мовлення

Вступ. Сутність поняття національної культури. Її основні вартості. Структура національної культури. Місце в ній фольклору та авторської літератури. Роль дитячої літератури у соціалізації сучасної дитини. Масова культура, її вартості, місце у соціалізації сучасної дитини. Поняття техніки мовлення.

Основні поняття теми: література, дитяча література, дитяче читання, культура, соціалізація, техніка мовлення.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 4 Додаткова: 1, 5, 7, 9, 10

Тема 2. Український фольклор і його вплив на розвиток дитячої літератури. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії.

Сутність фольклору, специфіка його на сучасному історичному етапі, роль фольклору в житті сучасної дитини. Мова фольклору, художньо-виражальні засоби: постійні епітети, спарені слова, поетизми різного походження, слова-знаки національної культури, народні порівняння, слова з числовими значеннями, яким традиційно приписується магічна сила, традиційні зачини та кінцівки, незвичні слова. Фольклорні жанри та їх класифікація.

Основні поняття теми: фольклор, жанри дитячого фольклору: народні пісні, казки, легенди, перекази, притчі, малі фольклорні жанри.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 4 Додаткова: 1, 5, 7, 9, 10

Тема 3. Народні пісні для дітей: колискові, пестушки, утішки, ігрові пісні, небилиці, пісні календарно-обрядового циклу.

Види народних пісень для дітей: колискові, пестушки, утішки, ігрові пісні, небилиці, пісні про працю ін. Пісні календарно-обрядового циклу. Поняття про обряд, роль магії в ньому. Багатство змісту, близькість до дитячих інтересів, лаконічність і поетична виразність народної мови пісень. Призначення і характерні риси кожного з видів пісень.

Основні поняття теми: народні пісні: колискові, пестушки, утішки, ігрові пісні, небилиці, пісні про працю.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 4 Додаткова: 1, 5, 7, 9, 10

Тема 4. Народні казки. Особливе місце казки у духовній сфері українського народу. Казки народів світу. Боротьба добра і зла.

Особливе місце казки у духовній сфері українського народу. Фантастика - найістотніша ознака казок. Глибина ідей, багатство та різноманітність змісту, поетичність, народність казок. Особливості казок, сприймання їх дитиною:

відображення окремих рис реальної дійсності, побуту, природи у фантастичних казках (аналіз 5 казок); казки про тварин, їх особливості (аналіз 5 казок); соціально-побутові казки, особливості сюжету (аналіз 5 казок); своєрідні художні засоби: зачини, кінцівки, композиційні повтори, динамічний діалог, введені у композицію казок, стислість і виразність мови, ритмічність, проста мораль (аналіз прочитаних казок). І. Франко про казковий епос (аналіз статті І. Я. Франка «Байка про байку»).

Основні поняття теми: казка, легенда, притча, казковий епос.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 4 Додаткова: 1, 5, 7, 9, 10

Тема 5. Малі фольклорні жанри для дітей. Зародження жанру байки.

Прислів'я, приказки, загадки, скоромовки, лічилки. Зародження жанру байки. Іван Франко «Байка про байку».

Основні поняття теми: прислів'я, приказка, загадка, скоромовка, лічилка.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 4 Додаткова: 1, 5, 7, 9, 10

Тема 6. Давня українська література для дітей XI –XVIII ст. Державна спадщина часів Київської Русі, що увійшла в коло дитячого читання.

Роль літератури Середньовіччя, епохи Ренесансу та Бароко у вихованні дітей. Духовна спадщина часів Київської Русі: літописи, патерики, житія, проповіді. Фольклорна основа «Повісті минулих літ» – найдавнішого твору літописання, легендарні уривки якого духовно збагачують дітей. «Повчання Володимира Мономаха дітям» як цікава літературна пам'ятка Київської Русі. «Слово о полку Ігоревім» – найвидатніша пам'ятка художньої літератури доби Середньовіччя. Творчість Г.Сковороди для дітей.

Основні поняття теми: періодизація літературного процесу, літописи, патерики, житія, повчання.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 4 Додаткова: 1, 5, 7, 9, 10

Змістовий модуль II. Нова література для дітей XIX – перша пол. XX ст.

Тема 1. Специфіка нової української літератури. Етапи розвитку нової української літератури.

Основні поняття теми: нова українська література, просвітництво, жанр, рід

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4 Додаткова: 1, 5, 6, 7, 8, 9

Тема 2. Поетичні жанри дитячої літератури XIX. Поняття виразності та образності мовлення. Творчість Тараса Шевченка, Володимира Самійленка, Олександра Олеся для дітей.

Основні поняття теми: пейзажні твори, засоби народної поезики, співомовки, логічний наголос, мелодика і тембр мови, темп мови.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4 Додаткова: 1, 5, 6, 7, 8, 9

Тема 3. Прозові жанри дитячої літератури ХІХ ст. Тема дитинства в новій українській дитячій літературі: творчість Івана Франка, Олени Пчілки, Михайла Коцюбинського для дітей.

Творчість Івана Франка, Олени Пчілки, Михайла Коцюбинського для дітей. Автобіографічні оповідання Івана Франка. Образ юного героя, проблематика («У кузні», «Малий Мирон», «Мій злочин», «Грицева шкільна наука», «Красне писання», «Олівець», «Отець-гуморист»). Внесок Михайла Коцюбинського в дитячу літературу. Відтворення внутрішнього світу дитини у оповіданнях «Харитя», «Маленький грішник», «Ялинка». Цикл оповідань про життя видатних людей Олени Пчілки. Своєрідне змалювання героїв оповідань «Сосонка», «Хлопчик і ведмідь».

Основні поняття теми: літературна казка, оповідання, тематика оповідань, сюжет, композиція, проблематика.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4 Додаткова: 1, 5, 6, 7, 8, 9

Тема 4. Літературна казка. Казки Івана Франка, Лесі Українки, Бориса Грінченка дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Функціональні особливості логічного наголосу.

Аналіз літературно-критичних статей І. Франка «Женщина-мати», «Байка про байку». Збірка І. Я. Франка «Коли ще звірі говорили» (казки «Фарбований лис», «Лисичка і Журавель», «Осел і Лев», «Вовк війтом», «Три міхи хитроців», «Мурко і Бурко»). Творче використання письменником сюжетів народних казок. Казка «Ріпка». Поглиблення соціально-морального мотиву у казках Лесі Українки «Лелія», «Метелик», «Казка про Оха-чудотворця». Казки Б. Грінченка «Два морози», «Снігурка», «Риб'ячі танці». Особливості віршованої казки.

Функціональні особливості логічного наголосу.

Основні поняття теми: літературна казка, народна казка, художня деталь, добро творці, злотворці.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4 Додаткова: 1, 5, 6, 7, 8, 9

Змістовий модуль III.

Новітня українська література для дітей ХХ ст. Сучасна дитяча література

Тема 1. Поетичні жанри української дитячої новітньої літератури. Правила застосування позамавних засобів виразності при читанні художніх текстів.

Творчість Дмитра Білоуса, Дмитра Павличка, Василя Симоненка, Ліни Костенко. Огляд творчості Дмитра Білоуса для дітей. Збірки творів «Диво калинове», «Чари барвінкові». Вірші Дмитра Павличка для дітей («Де найкраще місце на землі?», «Обруч», «Смерічка», «Птиця»). Фольклорні традиції казок «Золоторогий олень», «Пригоди kota Мартина». Казки Василя Симоненка для дітей «Цар Плаксій і Лоскотон», «Подорож у країну Навпаки». Ліни Костенко «Бузиновий цар». Аналіз збірки.

Основні поняття теми: акровірш, загадка, каламбур.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4 Додаткова: 2, 5, 8

Тема 2. Прозові жанри дитячої літератури.

Творчість Всеволода Нестайка, Ярослава Стельмаха, Анатолія Костецького, Катерини Перелісної для наймолодших.

Основні поняття теми: пригоди, літературний портрет, деталь.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4 Додаткова: 2, 5, 8

Тема 3. Українська дитяча література на сучасному етапі. Патріотична тематика. Лауреати літературної премії імені Лесі Українки.

Сучасна дитяча література. Загальний огляд. Творчість Ганни Чубач («Побреженьки для маленьких», «Граймося»), Лариса Ніцой («Незламні мураші»), Дара Корній («Чарівні істоти українського міфу»), Михайла Слабошпицького (зб. «Чи далеко до Африки») для дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: каламбур, акровірш, .абетка.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4, 5 Додаткова: 2, 5, 8

Тема 4. Сучасна дитяча періодика.

Дитячі журнали ХХ-ХХІ століття: «Червоні квіти», «Барвінок», «Малятко», «Дзвіночок», «Пізнайко», «Буслик» ін.. Загальний огляд.

Основні поняття теми: жанр, репертуар.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4, 5 Додаткова: 2, 5, 8

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Рівні навчальних досягнень	Бал	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Початковий	1	Студент може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.
	2	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку.
	3	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
Середній	4	Студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснення викладача, повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком.
Достатній	7	Студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні дії.
	8	Знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, застосовувати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації.
Високий	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Визначає програму особистої пізнавальної діяльності; самостійно оцінює
	12	Студент має систематичні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію

6.2. Критерії оцінювання виразного читання напам'ять художніх творів

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання	
Початковий	1	Студент монотонно читає напам'ять лише окремі фрази художнього тексту
	2	Студент невиразно читає напам'ять невеличкий фрагмент рекомендованого для вивчення твору
	3	Студент читає напам'ять недостатній за обсягом уривок твору зі значною кількістю фактичних мовленнєвих помилок
Середній	4	При читанні напам'ять твору студент допускає значну кількість помилок різного характеру
	5	Студент читає вивчений напам'ять твір зі значними змістовими неточностями, порушенням правил техніки мовлення
	6	Студент читає напам'ять художній твір з окремими орфоепічними та змістовими огріхами
Достатній	7	При читанні напам'ять твору студент правильно, чітко передає зміст твору, але виконує його невиразно, монотонно
	8	Вивчений напам'ять твір студент читає з окремими декламаційними огріхами
	9	Студент виразно читає напам'ять вивчений твір, але час від часу допускає змістові неточності
Високий	10	Студент виразно, без помилок та неточностей, декламує твір напам'ять
	11	Вивчений напам'ять твір студент декламує, виявляючи індивідуальне розуміння тексту, своє ставлення до прочитаного
	12	Читання напам'ять твору учнем відзначається високим рівнем артистизму, мовленнєвої вправності. Студент виявляє особисте ставлення до прочитаного, може сформулювати і висловити своє "надзавдання" (мету) читання твору

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль знань проводиться після вивчення модулю, що реалізується відповідними формами навчального процесу. Проміжний (модульний) контроль проводиться у передбачений графіком освітнього процесу час. Студент має право на повторне здавання модульного контролю з метою підвищення рейтингу. Повторне здавання, як правило, проводиться протягом тижня після здавання модульного контролю за графіком навчального процесу.

6.4. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Тема 1. Український фольклор і його вплив на розвиток дитячої літератури. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії (4 год)

I. Підготуйте письмове повідомлення на одну з тем (не менше 200 слів):

1. Місце фольклорних творів у вихованні дитини.
2. Жанри фольклорних творів для дітей.
3. Використання фольклорних мотивів дитячими письменниками.
4. Фольклорна діяльність письменників-творців дитячої літератури.

Тема 2. Народні казки. Особливе місце казки у духовній сфері українського народу. Казки народів світу. Боротьба добра і зла (4 год)

1. Складіть літературний паспорт творів: казки «Пан Коцький», «Котигорошко», «Язиката Хвеська».
2. Законспекуйте статтю І. Я. Франка «Байка про байку».

Тема 3. Малі фольклорні жанри для дітей. Зародження жанру байки (4 год)

Підберіть приклади малих фольклорних жанрів (не менше трьох на кожен з жанрів). Законспекуйте передмову до збірки І. Франка «Коли ще звірі говорили».

Тема 4. Давня українська література у колі дитячого читання. Перші спроби створення спеціальних книг для дітей (2 год)

Проаналізуйте 3 легенди з «Повісті минулих літ», які можна використати при роботі з дітьми дошкільного віку.

Тема 5. Поетичні жанри дитячої літератури ХІХ. Поняття виразності та образності мовлення. Творчість Тараса Шевченка, Володимира Самійленка, Олександра Олеся для дітей (5 год)

Вивчіть напам'ять та виразно розкажіть поезії Тараса Шевченка з циклу «У дитячому крузі» (дві за власним вибором), Олександра Олеся «Все навколо зеленіє» та Володимира Самійленка «Вечірня пісня»

Тема 6. Прозові жанри дитячої літератури ХІХ ст. Тема дитинства в новій українській дитячій літературі: творчість Івана Франка, Олени Пчілки, Михайла Коцюбинського для дітей дошкільного віку (5 год)

Проаналізуйте творчість для дітей одного з письменників (за власним вибором). Складіть партитуру тексту до уривку з аналізованого твору.

Тема 7. Літературна казка. Казки Івана Франка, Лесі Українки, Бориса Грінченка для дітей дошкільного віку. Функціональні особливості логічного наголосу (4 год)

Поділіться на групи та інсценізуйте уривок з літературної казки (казку обираєте самостійно)

Тема 8. Прозові жанри дитячої літератури. Творчість Всеволода Нестайка, Михайла Стельмаха, Ярослава Стельмаха, Анатолія Костецького, Катерини Перелісної для наймолодших (4 год)

Проаналізуйте творчість для дітей одного з письменників (за власним вибором). Створіть презентацію.

Тема 9. Українська дитяча література на сучасному етапі. Лауреати літературної премії імені Лесі Українки (5 год)

Проаналізуйте творчість одного з лауреатів літературної премії імені Лесі Українки в галузі дитячої літератури (беремо до уваги останні 10 років). Складіть стислий конспект з історії Премії імені Лесі Українки.

Тема 10. Сучасна дитяча періодика (5 год)

Дайте характеристику одному з періодичних видань (2022 р.): назва, тираж, аудиторія, тематика, проблематика, автори. Один твір видання проаналізуйте.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за виконану роботу – 12

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль виставляється за результатами поточних балів, набраних на практичних, семінарських заняттях, виконаних самостійних роботах, модульного контролю.

Форма проведення: залік.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою
12	A	98–100
11	A	94–97
10	A	93–90
9	B	89–86
8	B	85–82
7	C	81–75
6	D	74–69
5	E	68–65
4	E	64–60
3	FX	59–35
2	F	34–20
1	F	19–1

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань(умінь) в межах обов'язкового матеріалу безсуттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умовиналежного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Богданець-Білоskalенко Н. І. Українська дитяча література. Маловідомі твори українських письменників II половини XIX ст. – I половини XX ст.: навч. посіб. Київ: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2011. 108 с.
2. Богданець-Білоskalенко Н.І. У барвистому віночку. Хрестоматія. Навч.посібник для роботи з дітьми у дошкільн. навч. закладах/ Упор. Н.І. Богданець-Білоskalенко. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. 728 с.
3. Велика хрестоматія для читання в дитячому садку. Київ: Махаон-Україна, 2010. 360 с.
4. Качак Т. Українська література для дітей та юнацтва: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.
5. Качак Т. Тенденції розвитку української прози для дітей та юнацтва початку XXI ст. Київ: Академвидав, 2018. 320 с.

Додаткова

1. Білан О. І. Веселий дзвіночок. Книга для читання в дошкільному навчальному закладі. Тернопіль : Мандрівець, 2016. 384 с.
2. Дитяча література. Твори українських письменників II половини XX- початку XXI століть. Навчальний посібник / упор. Н.І.Богданець-Білоskalенко. Київ: Видавничий дім «Слово», 2011. 480 с.
3. Золота колекція українських казок: Збірка казок. Харків: ФО-Плуговий С.М., 2011. 224 с.
4. Качак Т. Дитяча література в незалежній Україні: тенденції розвитку, яскраві постаті, знакові тексти. «Бібліотечка «ДИВОСЛОВА». 2015. № 4. 64 с.
5. Кодлюк Я., Одинцова Г. Розповіді про письменників.: Посібник для вчителя початкових класів. Тернопіль, 2005. 288с.
6. Мовчун А.І. Абетка духовності. – Київ: АВДІ, 2012. 312 с.
7. Мовчун А.І., Варавкіна З.Д. Рідне слово. Українська дитяча література. Книга перша. Київ: Арій, 2007. 656 с.
8. Мовчун А.І., Варавкіна З.Д. Рідне слово. Українська дитяча література. Книга друга. Київ: Арій, 2007. 656 с.
9. Українське дошкілля. Збірка для читання старшого дошкільного і молодшого шкільного віку. Упорядники Надія і Осип Зінкевичі. К.: Смолоскип. 2006. 558 с.
10. Усі крилаті вислови, прислів'я, приказки, загадки / укладач Н.В.Курганова. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 320 с.

8. Навчально-методична карта дисципліни «Література для дітей дошкільного віку»

Разом: 120 год, лекції – 26 год, практичні заняття – 14 год, семінарські заняття – 18 год,
модульний контроль – 6 год, самостійна робота – 26 год, семестровий контроль – 30 год

Модуль	Змістовий модуль I							Змістовий модуль II						Змістовий модуль III						
Назва модуля	Дитяча література як предмет вивчення. Народнопоетична творчість для дітей. Давня література для дітей							Нова література для дітей XIX – перша пол. XX ст. Історичні умови розвитку.						Новітня українська література для дітей XX ст. Сучасна дитяча література						
Лекції	1	2		3			4	5	6		7		8		9		10			
Теми лекцій	Вступ. Українська дитяча література в контексті національної культури.	Український фольклор і його вплив на розвиток дитячої літератури. Техніка мовлення.		Народні пісні для дітей: колискові, песенки, утішки.			Давня українська література у колі дитячого читання.	Специфіка нової української дитячої літератури.	Поетичні жанри дитячої літератури XIX ст.		Прозові жанри дитячої літератури XIX ст.		Літературна казка.		Поетичні жанри української дитячої новітньої літератури.		Прозові жанри дитячої літератури.			

